

die r. Decemb. 1595. coram me per præfatas decisiones non defendi recursum ad iudices laicos, & invocari eorum nudum auxilium ad defendendam propriam possessionem, qua quis de facto spoliatur, & qua quis etiam propria autoritate defendere potest, nusquam tamen legitur in eis, quod talis recursum fieri possit ad tribunalia, five iudices laicos, tanquam iudices, ad effectum obtinendi inhibitiones, & mandata contra Prælatos, & iudices Ecclesiasticos, & præcepta pœnalia ut in casu proposito.

282 Caterum quia nihil est tam verè dictum, quod non possit finistrè interpretari, & informantis pro Petro uterentur etiam decisione in dicta causa Oxonens. coram me, licet clarissimè huiusmodi recursum detestetur, & damnet, ideo ex sententia Rotæ ad tollendam omnem difficultatem visum fuit duo adungere.

Primum præfatas decisiones nullam præbuisse, nec præbere istis recursum auctoritatem, nisi in casibus à iure Canonico expressis, quamvis Rudiores, qui præfatas decisiones compilarunt, visum fuerint istis recursum de se pro defendenda possessione, quam quis propria autoritate defendere potest, non quod ad iudices seculares tanquam iudices, & superiores recurrere liceat, sed tanquam ad homines privatos iurare tamen potentes, non secus ac si quis invocaret auxilium cuiuslibet transeuntis per vicus, vel plateas: si forè de facto ab alio potentiore de propria domo depelleretur, non tamen ut possit à iudicibus laicis defendi per citationes, & inhibitiones, & pœnarum comminationes contra iudices Ecclesiasticos, quia tales recursum tanquam illicitos Rota sacrorum Canonum caltrix & observatrix nunquam probavit, aut toleravit, quia potius in ea re gravissimè lapsum Cov. præd. c. 35. num. 3. & ceteros idem opinantes uno consensu semper censuit, & docuit. Alterum fuit, jam superiore sæculo viros pios tenuisse præfatum Achil. decisionem posse sustineri, ad id tamen ansum præbere non solum Regibus, sed etiam Dominis temporalibus quibusvis circa negotia Rotalia (quæ ut plurimum beneficia existant) & circa Sacerdotia, & dignitates, ac personas Ecclesiasticas se introrodendi, contra text. in c. novit. de iudi. & Domini temporales ista occasione, seu prætextu manutentionum, seu defensionum, se & suos iudices super Sacerdotiis, & Sacerdotum jurisdictionibus, & Sacerdotibus, constituerunt. Ergo tempore meo propter istam causam semper Achillis decisionem videri suspectam.

Quod attinet ad decisionem D. Cardinalis Blancheti in causa Salmantina, sæpe fuit reprobata, & nulla eius penitus habita ratione; atque ex his fuit conclusum, Petro obtulisse recursum, ut non potuerit tanquam excommunicatus acquirere beneficium, quod à Sede Apostolica impetravit. Hactenus de dicta decisione.

283 Alia etiam est Rotæ decisio in una Genuefensis Portionis Mercurii 3. Decemb. 1613. coram Burrato, de qua testatur Prosper Farinac. part. 2. tom. 1. decis. 491. num. 6. fol. 541. in hæc:

Accedebat recursum habitus pro Gomefio post sententiam ordinarii, ad iudices laicos in hac causa, quo fit, ut incidere in excommunicationem Bullæ in Cœna Domini, & veniat a limine iudicii repellendus; c. exceptionem. 12. de exceptio. ubi Doctores c. 1. & Clem. 1. eodem tit. & notat in c. 1. de rescript. in 6. & consequenter deneganda remissoria. Rota in Tolentana. Parochial. 2. Maii 1597. coram bon. mem. Litta, & cum isti recursum sint facti nomine Gomefii habentes interesse, præsumitur etiam de illius mandato, ad effectum denegandæ eidem audientiæ Rotæ in Placent. beneficiorum decemnono Februarii, anno millesimo sexcentesimo tertio, coram illustrissimo Cardinale Mellino, & in Tuden. benef. 5. April. & vigesimoquinto Junii; anno

millesimo sexcentesimo quarto, coram bon. mem. Penia, ex his præcipue pro denegatione remissoriae resolutum.

Alia est decisio Rotæ in una Pampilon. attentat. 284 Mercurii primo Julii, anno millesimo sexcentesimo decimo quinto, coram Pirovan. de qua testatur Farin. 2. p. 1. 1. decisio 751. in hæc verba:

Pro Nicolao Solo informante fuit resolutum, nempe constare de attentatis, quæ veniant revocanda, quia causa pendente in Rota, & post inhibitionem Rotalem transmissam iudex delegatus, jam officio suo functus super executione literarum Apostolicarum in spretum Jurisdictionis iudicis ad quem reposuit Martinum ab omnibus decretis per eum factis, quod facere minime poterat, stante pœnalia causa, & inhibitione, quæ omnino erat timenda, Achil. decisio. 19. de appell. & coram Accorambon. inter impressas post tractat. salu. D. Statili, decisio 60.

Non obstat quod ad prædictam attentatorum revocationem deveniendum non sit, nisi prius transportatis actis ad Curiam, sine quibus iurisdictione non dicitur aperta iudici, iuxta decreta Concilii Tridentini, nam ultra quod ad sunt sufficientia acta ad probandum attentata, nempe, recursum ad Concilium, & sententia repositionis contra propriam sententiam jam latam pro Nicolao, fuit etiam dictum, stante impedimento præstito per Consilium instante procuratore Martini, ne acta possent transportari, solent in odium recurrentium haberi pro transportatis, Gabriel. de appella. concl. 5. num. 5. & 9. & in his terminis alius fuit resolutum in Calaguritana beneficii; undecimo Februarii, anno millesimo sexcentesimo octavo, coram R. P. D. Domino Pamphilio.

Adverterunt tamen Domini, quod omnia in Consilio Regio gesta fuerunt per Gabrielem de Eguillis procuratorem Martini, de cujus mandato non constat, quæ est acta in Corduben. Archidiaconatus de Castro, vigesimo septimo Octobris, anno millesimo sexcentesimo sexto, coram Reverendissimo Archiepiscopo Damasceno, nihilominus ad declarationem censuratum majorem probationem expectare voluerunt, prout etiam dixerunt in causa Genuef. census coram me 17. Junii, anno 1603. ideo quod ad censuras, ultra principalem pro revocandis attentatis, nihil voluerunt determinare, & ita fuit decium.

Et idem Farina. 1. part. tom. 2. decisio 534. fol. 93. testatur de alia decisione in una Placentina. benef. Mercurii vigesimo, anno millesimo sexcentesimo decimo tertio, coram Ubaldo in hæc:

Fuit resolutum sententiam Rotalem esse confirmandam, quia de eius validitate non controvertitur, & in ea intervenerunt omnia requisita, de quibus Caputaq. decis. 260. part. 1. iustitia verò deducitur, quia beneficium, de quo agitur, vacavit de mense Februarii, qui stante altera concessa Episcopo, & ab eo acceptata, sit ordinarius, & ideo collatio ab eo facta in persona Bernardini valuit, gratia verò Joannis fundata in præsentia reservatione ratione mensis corruit Roma. cons. 335. num. 11. & 14. ut latius fuit deductum in decisionibus in hac causa factis 29. Novemb. anno millesimo sexcentesimo decimo, & 1. Julii, anno millesimo sexcentesimo undecimo, coram illustrissimo Cardinale Lanceloto, à quo emanavit sententia prædicta absolutoria Bernardini.

Contra quam tamen in hodierna causæ propositione coram me adducebantur multa respicientia, tam inhabilitatem persone Episcopi consentientis, quam ipsius Bernardini, cui fuit facta collatio, & quoad Episcopum apponebatur ipsum fuisse excommunicatum, de tempore factæ collationis, propter recursum ad iudices laicos, & ideo collationem non valere, cap. 1. de rescript. in 6. etiam si excommunicatus esset occultus, Casar

Cesar. de Grassi. decis. 191. aliàs 2. n. 12. & seqq. de sent. excom. Sed fuit responsum, præterquam quod non satis videbatur constare, quod de mandato Episcopi fuissent habiti, & executioni mandati dicti recursum, prout requirebatur mandatum speciale, & in individuo, cum aliis nemo præsumitur habere mandatum ad delinquendum l. 4. §. si Procurator. ff. quod quisque iur. l. si Procurator, & ibi Bart. ff. de cond. indeb. Mart. consilio 538. num. 15. lib. 3. & cum agatur ad effectum incurrendi pœnam inhabilitatis Episcopi, requirantur probationes concludentes, & non sufficiant tantum præsumptiones mandati, ut fuit dictum in Tuden. beneficii quinto Aprilis, anno millesimo sexcentesimo quarto, versiculo, sed quia aliqui coram bona memoria Penia exempla allegarunt.

Quidquid igitur sit de hoc, respondebatur ulterius, quod cum Episcopus nunquam fuisset declaratus excommunicatus, nec pro tali habitus, gesta ab eo, quamvis verè fuisset talis, ratione publici officii sustinentur, l. Barbatius, ubi Doctores ff. de offic. cap. nonne 8. quest. 4. cap. ad probandum, & ibi Abb. num. 3. & num. 14. in fin. & seqq. Felin. num. 3. & 6. de re iudic. Innocent. in cap. veritatis, num. 1. (ibi, quod intelligendum videtur,) & ibi Bellamer. num. 22. Abb. n. 42. & ceteri Doctores de dolo & conum. Covarr. in cap. alma mater. part. 1. §. 7. sub num. 9. versiculo ideo, de sentent. excomm. in 6. Lap. allegatio. 89. num. 11. versiculo propterea, & num. 12. & ibi Mandos. de communi. in verb. excommunicatus, Felin. in cap. Rodolphus, n. 39. de rescript. & fuit in terminis dictum in causa Jacen. Archidiaconatus vigesima tertii Julii, anno millesimo sexcentesimo primo, coram bonæ memoriæ Cardinali Pamphilio, & hanc responsum sequuta est Rota in hac causa in dict. decisio. 1. Julii, anno millesimo sexcentesimo undecimo, coram illustrissimo Lanceloto, quæ etiam hodie placuit Dominis.

Non obstat, quod excommunicatio inflicta per Bullam in Cœna Domini ob dictos recursum sit notoria, quia bene responderetur in d. decisione Jacen. sufficere, quod recursum non sint notorii, propter quos excommunicatio imponitur, cap. cum secundum, de heretic. lib. 6. & c. (sequitur dicta decisio, & fact.)

Contra personam verò Bernardini, pariter excipiebatur eum fuisse excommunicatum propter recursum ad iudices laicos, & propter declaratoriam Rotæ in alia causa contra eum latam, quoad recursum non videbatur satis probati ad effectum, de quo agitur, qui est ut Bernardinus reddatur inhabilis ad beneficium consequendum, quo casu plena requiritur probatio, & non sufficit præsumptiva, ut fuit dictum in d. Tuden. benef. coram Penia; assertur enim assertio adversarii Bernardini, quod sibi fuerunt subdata acta suæ Bullæ ad instantiam Bernardini, quæ Bernardino non videtur potuisse præiudicare, l. Si emancipia emit, ff. ad Velleian. necnon provisio iudicum laicorum, quæ apparet facta ad instantiam procuratoris Fiscalis audientiæ Episcopalis, nec constat de mandato, vel ratificatione Bernardini, & quatenus etiam ipse haberet aliquod interesse; tamen ultra quod in hac causa non admittitur ista probatio præsumptiva, ut dictum est, nec etiam operatur contra aliquem, quando constat plures habuisse interesse; ut fuit dictum in Calaguritana fructuum 19. Martii, anno millesimo sexcentesimo octavo, coram bon. mem. Scoto.

Nec obstat, quod à Bernardino fuerit petita absolutio, quæ videtur supponere excommunicationem, quia potuit peti ad cautelam, Rot. decisio 11. de sententia excommunicationis in antiquis, Cardinal. in cap. perpendimus sub. n. 19. vers. quæro an ad probandum, de sentent. excommunicat.

286 Alia est Rotæ decisio in una Abbata de Salas Mercurii vigesimo Novembris, anno 1613. coram Ubal-

do, & est Farinacii 529. num. 4. fol. 87. prima part. tomo secundo, in hæc.

Et facit ad motivum superadditum simile de supplicationibus factis iudici laico pro habendo brachio seculari adversus iudicem Ecclesiasticum, quæ præsumitur porrecta ab eo, cuius interesset, ut sæpe dictum est in Rota; & signanter in causa Tuden. beneficii octavo Junii anno millesimo sexcentesimo septimo, coram Reverendissimo Domino meo Damasceno, & tamen præsumptio tendit ad supplicantiem afficiendum pœna excommunicationis, unde multo magis videtur intrare dicta præsumptio, quod supplicatio fuerit porrecta in hoc casu ab eo, cuius interesset, ex quo tractatur de eius lucro.

Idem Farinac. in eodem tomo secundo, prima part. 287 decisio 602. folio 179. in una Placentina benef. Mercurii 21. 1614. in hæc:

Impugnabatur decisio in hæc causa coram me facta die vigesima septima Novembris præteriti duobus postissimum fundamentis, primum erat, quod videbatur sufficienter probati recursum Episcopi Placen. ad iudices laicos ex mandato speciali ad recurrentem. acceptatione, & ratificatione ipsius, & proinde tanquam excommunicatus non videbatur capax alternativæ, cuius vigore contulit beneficium, de quo agitur, nam alternativa, quam acceptaverat de tempore felic. record. Clementis VIII. expiraverat per obitum Papæ de anno millesimo sexcentesimo quinto, & tempore alternativæ concessæ per sanctissimum. D. N. quam Episcopus acceptavit de anno millesimo sexcentesimo sexto, jam erat excommunicatus propter dictos recursum habitos de anno millesimo sexcentesimo tertio, & aliàs certum est excommunicatum esse incapacem cuiuscunque gratiæ, & rescripti. cap. 1. de rescript. in 6. Butr. in cap. ad probandum, n. 11. versiculo 29. casus, Calder. consilio 12. de reg. Roman. consilio 506. n. 12.

Secundo dicebatur ex textibus noviter examinatis probatum fuisse, Episcopum durante excommunicatione ordines sacros contulisse, & dabatur etiam publicum instrumentum unius collationis, quo casu Episcopus videbatur factus irregularis, cap. is qui, 2. respos. de sentent. excomm. in 6. cum allegat. quæ irregularitas inducit suspensionem, & suspensus, five occulte, five palam; prohibetur ab exercitio jurisdictionis, sic a collatione beneficiorum, ut etiam distinguendo inter excommunicatum, & suspensum firmatur in d. decisione hujus causæ coram me.

Verum his non obstantibus Domini non putarunt esse recedendum à prædicta decisione 27. Novemb. in hac causa facta, ex fundamentis ibi relatis. Et quoad primum obiectum considerabant, quo in effectu agitur, ut Episcopus propter dictos recursum fuerit effectus inhabilis ad conferendum, & ulterius ab eo provisus inventur iure sibi quæsitio, & sic negari non potest, quin in utroque casu agatur de pœna lib. 1. Cod. de his, qui pœna nom. Bald. in repet. l. seu & si post, sub numero 60. ff. si quis cautio. in iudic. & ideo hoc casu requiritur conclusivissima probatio recursum; ut fuit firmatum in decis. Tuden. Beneficii 5. April. 1604. & 25. Junii ejusdem anni coram bon. mem. Penia, & in d. decis. coram me.

Quo post, si examinentur vel conjunctim, vel divisim præsumptiones illæ, quæ afferuntur contra Episcopum, non putabant Domini esse tales, ex quibus Episcopus potuisset; vel posset hodie, si viveret, declarari excommunicatus, nam quoad mandatum illud, fuit generale ad faciendas quacumque requisitiones, appellationes, & protectiones, in causa Episcopi cum Decano, & Capitulo, & sic potuit intelligi in casibus licitis, in quibus Ecclesiastici possunt impunè recurrere ad iudices laicos, ut læt per Menoch. de reinend. remed. 3. quæst. 52. num. 354. & sequentibus.

